VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS

POLITISK GRUNNDOKUMENT FOR VELFERDSTINGET I OSLO OG VIKEN 2018 – 2022

Mandat

Velferdstinget i Oslo og Viken er en interesseorganisasjon og øverste studentpolitiske organ i velferdsspørsmål tilknyttet Studentsamskipnaden SiO, Oslo kommune og Viken fylkeskommune.

Prinsippet om lik rett til utdanning er det overordnede og styrende målet for Velferdstingets politikk. Gratisprinsippet er et av grunnprinsippene innenfor norsk høyere utdanning. Prinsippet skal også gjelde for internasjonale studenter. Utdanningssystemet skal være noe mer enn en forberedelse til arbeidslivet; det skal være et element i samfunns- og demokratibygging. Det er derfor sentralt at ulik økonomisk, sosial og kulturell bakgrunn ikke påvirker evnen og muligheten til å ta utdanning.

Velferdstinget skal høres i alle saker av betydning for samskipnaden og studentenes velferdstilbud. Velferdstingets tillitsvalgte skal til enhver tid arbeide for at Velferdstingets vedtatte politikk fremmes.

SiO er en av landets største samskipnader. Dermed har Velferdstinget et nasjonalt ansvar for å arbeide for studenters levekår, men med et særlig fokus på de lokale og regionale utfordringer som finnes i sammenheng med å ligge i et storby- og pressområde.

Velferdstilbudet

Studentenes grunnleggende velferdsbehov skal dekkes på områder som studiefinansiering, bolig, barnehage, helse, idrett/trening, samferdsel og frivillige aktiviteter, og slik muliggjøre prinsippet om heltidsstudenten. Velferdstilbudet skal være fleksibelt og tilrettelagt studentenes ulike forutsetninger og behov. For at alle samskipnadens tjenester skal være tilgjengelig for alle studenter, må det finnes et kjønnsnøytralt alternativ for all registrering hos SiO. Studentsamskipnadens tilbud skal være et supplement til det ordinære kommunale og statlige velferdstilbudet, og ikke en erstatning. Derfor har staten og kommunen et viktig ansvar som garantist for sentrale velferdsordninger som studentboligbygging, helsetjenester for studenter, studiefinansiering, barnehagefinansiering, et godt kollektivtransporttilbud og sosiale stønadsordninger.

Studenter har på mange områder ikke fulgt befolkningens generelle velstandsøkning. Derfor er det viktig at stat, kommune og andre aktører tar et større ansvar for studentenes velferd og på denne måten sikrer reell lik rett til utdanning. Oslo og Viken som vertskommune og -fylke har et særskilt ansvar i å anerkjenne den ressursen som studenter utgjør. I samarbeid med studentene skal Oslo kommune jobbe for Oslo som en studenthovedstad. Det skal til enhver tid eksistere et felles møtepunkt mellom studentene og kommunen.

Det enkelte lærested har et ansvar for å støtte opp om samskipnaden og velferdstilbudet for sine studenter. Dette skal skje gjennom blant annet gode fristasjonsordninger, direkte subsidiering av samskipnadens tjenester og tilrettelegging for et godt fysisk, psykososialt læringsmiljø og studentkultur. Studentforeninger er et viktig bidrag til studentenes velferdstilbud. Både SiO, utdanningsinstitusjonene, og kommunale og statlige instanser har ansvar for å legge til rette for og støtte opp om studentkulturen.

Studentsamskipnaden SiO

Tilgangen til SiOs velferdstilbud skal under enhver omstendighet gis slik at prinsippet om lik rett til utdanning ivaretas og fremmes. SiO skal som landets største studentsamskipnad etterstrebe å være en foregangsmodell for studentvelferd i Norge.

SiO skal gi studentene et tilrettelagt tilbud med økonomisk gunstige velferdsordninger. SiO skal sørge for lik tilgang til samskipnadens velferdsgoder, uavhengig av hvilken medlemsinstitusjon man tilhører,

VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS

hvilken utdanning man tar, hvilket land man kommer fra, funksjonsevne og hvilken livssituasjon man befinner seg i.

Det er studentene som er både eiere og brukere av SiO og betaler for store deler av tjenestene gjennom semesteravgift og egenbetaling. Studentenes flertall i Hovedstyret er en grunnleggende del av brukerstyringen, som er et viktig prinsipp i samskipnaden. Dette prinsippet understrekes ved Velferdstinget sine innspill til hovedstyret, og det er dermed viktig at studentene i styret gjør sitt ytterste for å ta hensyn til Velferdstingets politikk. Samskipnaden er best tjent med en reell studentstyring – det er studentene slev som vet best hva slags velferdstilbud studentene trenger. Studentene skal ha mulighet til å medvirke i alle ledd i samskipnaden.

Semesteravgiften er en viktig inntektskilde for SiO. Det er viktig at denne holdes på et nivå som opprettholder et godt velferdstilbud. Om semesteravgiften skal endres må dette gjøres etter vedtak i Velferdstinget.

Velferdstinget ønsker en fleksibel, serviceorientert, bærekraftig, sterk og effektiv samskipnad, og vil gjennom et konstruktivt samarbeid legge rammebetingelser for SiOs videre drift.

Samskipnaden skal være partipolitisk nøytral og religiøst uavhengig.

Bolig

Studentenes ønsker og behov skal til enhver tid være førende for Velferdstingets boligpolitikk. Studentboliger er først og fremst et viktig utdanningspolitisk tiltak for å bidra til å sikre lik tilgang til høyere utdanning i Norge. Videre er det et godt boligpolitisk virkemiddel som bidrar til at både presset og prisene i det private utleiemarkedet dempes. I tillegg bidrar bygging av flere studentboliger til å bedre studenters økonomi og en realisering av heltidsstudenten. Dekningsgraden i Oslo og Viken bør ligge på minst 20%. Å bygge gode studentboliger handler både om pris, beliggenhet og byggekvalitet. SiO skal etterstrebe å være best egnet til å imøtekomme alle disse behovene.

For å kunne ivareta studentene som kommer fra andre land for å studere i Norge på en god måte, er det essensielt at de får et sted å bo. Internasjonale studenter og utvekslingsstudenter er potensielt sårbare grupper, og må prioriteres i samskipnadens studentboligtildeling.

Tilstrømningen av studenter til Oslo ser ikke ut til å stanse i nær fremtid, og byggehastigheten må planlegges deretter. Kommunale prosesser må effektiviseres og forenkles for å sikre tilfredsstillende byggehastighet.

Samskipnadens boliger skal være et trygt, rimelig og grønt boligtilbud til studentene. Boligkøene i Oslo er i en særstilling, men mange andre studiesteder sliter med liknende problemer. Velferdstinget skal sammen med andre velferdsting, studentpolitiske organisasjoner og samskipnader over hele landet, jobbe for å nå et mål om bygging av 3000 studentboliger med tilskudd nasjonalt hvert år frem til målet om nasjonal dekningsgrad på 20% er nådd.

Boliger som bygges med tilskudd vil alltid være å foretrekke, ettersom det reduserer kostnaden for studentene gjennom husleien. Det er viktig at kostnadsrammen for statlig tilskudd til studentboligbygging er av en størrelse som gjør det mulig å bygge med tilskudd, også i presseområder. Tilskuddsnivået må være slik at egenbetalingen studentene gjør gjennom husleien ikke blir for stor. Tilskuddsandelen skal ikke overskride 49%, for å sikre SiOs eierskap over studentboligene. Det skal alltid etterstrebes å bygges så bærekraftig som mulig med fokus på løsninger som er billige å drifte over tid, og boligmiksen må være tilpasset forskjellige livsstiler med hensyn til plassering, størrelse og pris.

Samskipnaden må fortsette å ta sin del av ansvaret for å redusere klimabelastningen gjennom å bygge boliger som er energieffektive, bruke bærekraftige materialer og legge til rette for at

VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS

studentene som bor i boligene skal kunne ta miljøvennlige valg. Boligene skal bygges i tilknytning til kollektivruter, institusjoner og der studenter oppholder og beveger seg mest.

Med et enormt press på samskipnadens boliger vil nye boligløsninger alltid ønskes velkommen. Nye kreative løsninger på bo- og livsutfordringer kan være positivt, men skal ikke nødvendigvis pålegges samskipnaden. Deres oppgave er å bygge rimelige, grønne og trygge boliger for studenter. Det er studentenes behov som til enhver tid skal ligge til grunn for utvikling av samskipnadens boligportefølje.

En studentbolig er ikke funksjonell til evig tid, selv med godt vedlikehold. Når det ikke tildeles tilskudd til rehabiliteringsprosjekter går det ut over studentenes leie. Det er viktig at staten tar et ansvar for å legge opp en god ordning slik at samskipnadene også kan søke om støtte til rehabilitering av boliger der det ikke er hensiktsmessig å rive og bygge nytt.

Stat og kommune må legge til rette for et godt leiemarked, gjennom en aktiv leieboligpolitikk. De fleste studenter bor i privat utleide boliger, noe som medfører at det også må være et fokus på dette området. Leiemarkedet må være mer forutsigbart, pris og standardregulert. Studenters egen kompetanse må heves slik at de til enhver tid er sikre på egne rettigheter.

Velferdstinget mener at:

- Samskipnaden skal arbeide for avtaler med institusjonene som sikrer internasjonale studenter og utvekslingsstudenter et sted å bo.
- Kommunale prosesser rundt studentboligbygging skal effektiviseres og forenkles.
- Kostnadsramme- og tilskuddsrammen må tilpasses pressområder.
- Stat og kommune må legge til rette for en mer forutsigbar, pris- og standardregulert privat leiesektor gjennom en aktiv leieboligpolitikk.
- Tilskuddsordningen må tilpasses slik at det kan gis støtte til rehabilitering av studentboliger.
- Alle nybygg i SiO skal ha grønne løsninger, og skal fortrinnsvis være av plusshus-standard, minimum nullenergi-standard.
- Både boligbygging og boligmiks skal være basert på studentenes ønsker og behov.
- Det skal foreligge gode rutiner for oppfølging av beboere.
- Alle nybygg skal ha energimerking A.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i boligpolitisk dokument.

Helse

Studenters helse, både psykisk og fysisk, skiller seg veldig fra resten av befolkningen - også andre i samme aldersgruppe. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse fra 2018 viste at studenter er langt mer utsatt for alvorlige psykiske symptomplager. Hvorfor dette er tilfelle er fremdeles uklart. Arbeidet med oppfølging av studenters psykiske helse må styrkes.

Det er nødvendig med et tiltak fra politisk hold som legger bevisste føringer for det videre arbeidet og som kartlegger hvilke områder forskjellige studenthelseaktører skal legge innsatsen på. Dette vil være behjelpelig for å koordinere innsatsen fra flere aktører på studentvelferd, slik at man får maksimalt ut av midlene man disponerer.

SiO Helse spesialiserer seg innenfor studenthelse, og vil derfor ofte være det beste alternativet studenter har. Tjenestene skal lokaliseres slik at de er best mulig tilgjengelig for studenter. Samskipnaden skal ha som mål å være en helhetlig tilbyder av helsetjenester for sine studenter. Frem til det offentlige tar sitt ansvar for studentenes tannhelse, skal dette også inkludere tannhelsetjenester.

Internasjonale studenter og utvekslingsstudenter har ikke de samme rettighetene når det kommer til helsetilbud som norske studenter. Dette gjør at deres studiehverdag kan oppleves mindre trygg. Det må arbeides for å ha et helhetlig tilbud også for internasjonale studenter og utvekslingsstudenter.

Samskipnaden besitter en unik spisskompetanse på studenters psykiske helse. Derfor trenger vi at staten bevilger tilstrekkelige midler til samskipnadenes helsetjenester. SiO skiller seg fra andre private helseaktører ved at deres mål er å utgjøre et helhetlig og tilrettelagt tilbud for studentene som samfunnsgruppe, og ikke nødvendigvis å være en aktiv konkurrent. Derfor skal Velferdstinget arbeide for en forutsigbar statlig tilskuddsordning for å øke kapasiteten i den psykiske helsetjenesten i samskipnadene og at kommunen bidrar til studenters psykiske helse tilbud.

Velferdstinget mener at:

- Arbeidsutvalget skal jobbe på tvers av SiOs tjenesteområder, samt opp mot det offentlige, for å forebygge og behandle psykisk uhelse hos studenter i Oslo og Viken.
- Studenthelse skal defineres som et eget begrep, og det skal bygge videre på definisjonen som følger av Studentenes helse- og trivselsundersøkelse.
- Nasjonale myndigheter må ta større ansvar for finansiering og koordinering av studenthelsetjenester.
- Samskipnadens helsetjenester skal være lokalisert der studentene ferdes og oppholder seg.
- Det må arbeides for at internasjonale studenter og utvekslingsstudenter også får et godt helsetilbud mens de oppholder seg i Norge.
- Det skal arbeides for en forutsigbar statlig tilskuddsordning for å øke kapasiteten i den psykiske helsetjenesten særlig.
- Det skal arbeides for at det skal gis kommunale tilskudd til studentenes psykiske helsetjeneste.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i helsepolitisk dokument.

Studiefinansiering

Prinsippet om lik rett til utdanning er det overordnede og styrende målet for Velferdstingets politikk. Gratisprinsippet er et av grunnprinsippene innenfor norsk høyere utdanning. Studiestøtten må reflektere de reelle utgiftene studentene har. Studiestøtten må tilpasses slik at alle studenter får muligheten til å være fulltidsstudenter. Det faktum at studenter er i en sårbar økonomisk situasjon skal ikke være hovedårsaken til at studenter arbeider ved siden av studiene. Det burde være et valg den enkelte student kan ta selv.

Det bør legges til rette for at studenter skal kunne få barn i studietiden, og rett etter endt studietid. Det må innføres rett til foreldrestipend for søkere som er i overgangsfasen mellom avsluttet utdanning og yrkesaktivitet.

Velferdstinget mener at:

- Det skal utbetales 12 måneders studiestøtte.
- Studiestøtten skal festes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden.
- Alle friske midler til studiefinansiering skal gå til økt kjøpekraft gjennom studieløpet.
- Studenter med barn skal motta studiestøtte som er 2 ganger grunnbeløpet i folketrygden.
- Det må innføres rett til foreldrestipend for søkere som er i overgangsfasen mellom avsluttet utdanning og yrkesaktivitet.

VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS

Studenter med barn

Det skal være mulig å få barn i løpet av studietiden uten å måtte avbryte studieløpet. Derfor må stat og kommune ha gode støtteordninger for studenter med barn. Studentsamskipnaden må ha gode tilbud til studenter med barn som muliggjør tilværelsen som småbarnsforelder som studerer fulltid. Velferdstinget mener at:

- SiO Barnehager skal være et eksempel til etterfølgelse hva gjelder standard på utstyr, utearealer og bygninger.
- For foreldrepar der en eller begge foreldrene studerer, skal far/med mor ha rett til «fedrekvote».
- For studenter med barn skal studiestøtte og forsørgerstipend utbetales over 12 måneder.

Studenter med barn skal motta studiestøtte som er 2 ganger grunnbeløpet i folketrygden.

Serveringstilbud til studenter

Serveringsstedene til samskipnaden skal være selvfinansierende og skal ikke subsidieres av semesteravgiftsmidler. SiO Mat og Drikke skal være tilpasset studentenes behov. Dette innebærer at det skal være varierte tilbud som tar hensyn til forskjellige matintoleranser, -allergier og –preferanser i alle SiOs matutsalgssteder. Spesielt må de plantebaserte alternativene alltid inneholde en fullverdig proteinkilde.

Samskipnaden skal fortsette arbeidet med å gjøre studentenes serveringstilbud bærekraftige, gjennom videreføring av f.eks. Kutt Gourmet og innføring av nye løsninger.

Samskipnaden skal ha som mål å ha serveringssteder også på mindre institusjoner.

Velferdstinget mener at:

- Studentene skal ha innsyn i SiO Mat og Drikkes budsjetter
- SiO skal ha som mål å ha serveringssteder på de mindre institusjonene tilknyttet dem.
- Samskipnaden skal ha utvidede åpningstider i eksamensperioden.
- Samskipnaden må gjøre det enkelt å velge sunn og bærekraftig mat.

Noen studenter har lengre skoledager og har dermed behov for lenger åpningstid hos SiO Mat og Drikke. Derfor må det tilbys lengre åpningstider hos SiO Mat og Drikke spesielt i eksamens periodene, da det både er ønskelig og et faktum at studenter tilbringer mer tid på skolen.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i "Retningslinjer for SiO Mat og Drikke" og i utvalgte resolusjoner.

Kollektivtransport og samferdsel

Byens studenter skal ha et godt kollektivtilbud. Kollektivtilbudet skal være rimelig og tilrettelegges alle studenters studiehverdag, uansett alder. Det må gå kollektivruter til og fra stedene der studenter bor, oppholder seg og ferdes. Vertskommune og –fylke må ta ansvar for at alle studenter skal kunne dra nytte av et bredt kollektivtilbud med godt rabatterte priser, også på nattestid.

Studentpris på transporttjenester må tilpasses slik at den samsvarer med studenters kjøpekraft sammenliknet med andre grupper i samfunnet, Det skal være mulig for studenter å pendle mellom studiested og bosted uten å måtte ha svært høye utgifter til kollektivtransport. Studentrabatten på kollektivtransport må ligge på samme nivå som honnørrabatten, og studenter som bor og studerer i forskjellige soner bør kunne reise sonefritt til og fra studiestedet.

VELFERDSTINGET I
OSLO OG AKERSHUS

Studenter benytter seg også i stor grad av gang- og sykkelveier. Infrastrukturen må være utformet slik at byen er tilgjengelig og oppleves trygg. Kommunen må legge til rette for at studenter på en enkel og trygg måte kan bevege seg mellom bo- og studiested ved sykling og/eller gange.

Velferdstinget mener at:

- Studentrabatt på kollektivtransport må ligge på nivå med honnører
- Studenter som bor og studerer i forskjellige soner må kunne reise sonefritt til og fra studiestedet om det er behov for det
- Det må finnes gode nattbusstilbud
- Infrastruktur og byutvikling skal være tilrettelagt for studenter

Trening og idrett

Å legge til rette for gode trenings- og idrettstilbud for alle studenter er et viktig helseforebyggende tiltak. Målet er å få flere studenter i aktivitet. Fysisk aktivitet fremmer bedre helse, gir overskudd og er et viktig og veldokumentert virkemiddel i forebygging og behandling av en rekke diagnoser og tilstander. I mange tilfeller skaper aktivitetstilbud, spesielt de som er drevet av idrettsforeningene, i tillegg en viktig sosial arena for studenter.

Studentidretten blir ofte nedprioritert. Kommunen, bydelene og idrettskretsene må anerkjenne studentidretten som en svært viktig videreføring av ungdomsidretten og en rekrutteringsarena for voksenidretten, og dermed legge til rette for denne både gjennom økt finansiering og innpass på kommunale anlegg.

SiO Athletica er et viktig og effektivt tilbud for studenter. Det er viktig at dette tilbudet blir godt tilrettelagt studenter og deres behov. SiO Athletica må utover dette legge til rette for studentidretten, blant annet ved å tilby relevante arealer til gode tidspunkter. SiO Athletica har også et ansvar for å sørge for at de forskjellige idrettslagene er tildelt treningstider for kampavvikling før forbundenes frister, slik at det ikke påløper ekstragebyrer i forbindelse med dette.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i idrettspolitisk dokument.

Kultur og frivillighet

Et godt og levende kulturliv er viktig for trivsel og velvære. Studenter som trives i byen de bor i, trives også bedre som studenter, som vil kunne virke positivt inn på studiene. Som landets hovedstad har Oslo et rikt kulturliv. Dessverre er det for få studenter som benytter seg av tilbudene.

I Oslo og Viken eksisterer det mer enn 450 studentforeninger. Foreningene gir studentene et unikt arrangementstilbud og aktivitetene foregår på studentenes eget initiativ, og er bygget på studenters frivillige engasjement. Engasjement og trivsel kan vanskelig konstrueres, men gode rammevilkår øker muligheten for utfoldelse. Studentforeninger og studentkultur er ikke bare med på å skape en identitet og tilhørighet til studentmiljøet og til utdanningsinstitusjonen, men spiller også en viktig rolle i studentenes kompetansebygging utover de rammene utdanningsløpet setter.

Utover dette er eksisterende politikk på området utdypet i kulturpolitisk dokument.

Oslo som studentby

Velferdstinget mener Oslo skal være Norges beste studentby. Det er viktig å anerkjenne at Oslo har andre forutsetninger enn andre studentbyer, som gir ulike utfordringer, men også mange muligheter. Velferdstinget mener det er sentralt at Oslos studenter har felles møteplasser der man kan møtes på tvers av utdanningsinstitusjoner og faglig tilhørighet.

Et sentralt plassert studenthus er en måte å skape en ny felles møteplass. Et nytt studenthus handler om å løse felles utfordringer for institusjonene, foreningene i Oslo og Oslo som studentby, på en effektiv måte. Det skal arbeides for et studenthus i sentrum som er tilgjengelig og gratis for alle studenter i Oslo og Lillestrøm. Det er derimot viktig at dette huset ikke skal stå i konflikt med andre mulige studenthus i Oslo og Lillestrøm.

Samtidig er det viktig at byen forøvrig anerkjenner studentene som den ressursen de er. Kommune, næringsliv, institusjoner og andre samfunnsaktører skal legge til rette for at studentene kan bidra konstruktivt til samfunnsutviklingen både i nærmiljøet, nasjonalt og globalt.

Demokrati og deltakelse

Alle har rett til å få sin stemme hørt i beslutningsprosesser som påvirker deres liv. Studenter er eksperter på eget liv og utfordringer. Studentstyring som prinsipp baserer seg på dette. En viktig oppgave for Velferdstinget er å støtte opp om de lokale studentdemokratiene som er tilknyttet samskipnaden, særlig organisatorisk.

Velferdstingets politikk skal til enhver tid være forankret i studentmassen, og vår aktivitet og politikk skal være tilgjengelig for studentmassen.

Vedtatt av Velferdstinget 9. februar 2020.